

MODA W CZASACH REGLAMENTACJI: JAK UBIERALI SIĘ POLACY W PRL?

W czasach PRL brak odzieży na półkach sklepów był powszechnym zjawiskiem, co zmuszało Polaków do wykazywania się ogromną kreatywnością w codziennym życiu. Władze centralnie planowanej gospodarki często nie były w stanie zaspokoić potrzeb obywateli, a towary były trudno dostępne lub niskiej jakości. W obliczu niedoborów, Polacy radzili sobie na wiele sposobów:

1.Samodzielne szycie ubrań: Brak dostępnej odzieży na rynku sprawił, że szycie w domu stało się powszechną praktyką. Większość rodzin posiadała maszyny do szycia, a znajomość podstaw krawiectwa była niemal obowiązkowa.

2.Przerabianie ubrań:

- **Dodawanie elementów:** Koronki, aplikacje czy hafty pozwalały odświeżyć wygląd ubrań. Popularne było naszywanie kieszeni, łat czy dekoracyjnych guzików, by dodać im charakteru.
- **Barwienie tkanin:** Farbowano ubrania w domach, używając dostępnych barwników, by zmienić ich kolor lub zamaskować plamy i zniszczenia.
- **Łączenie materiałów:** Z różnych fragmentów tkanin szyto patchworkowe ubrania – kolorowe spódnice, kurtki czy nawet torby.
- **Zmiana fasonów:** Sukienki z lat 60. przerabiano na miniówki w stylu lat 70., a garnitury na bardziej dopasowane kroje. Długie płaszcze cięto na krótsze kurtki, a spodnie poszerzano lub zwężano, w zależności od mody.

3.Polowanie na modne rzeczy:

- **Sklepy z odzieżą używaną:** Miejsca te, choć rzadko dostępne, bywały źródłem oryginalnych rzeczy, które przerabiano i dostosowywano.
- **Kolejki i kartki:** Gdy pojawiały się nowości w sklepach, ludzie stawali w kolejkach na wiele godzin, często bez gwarancji zakupu.
- **Zagraniczne towary:** Modne rzeczy z Zachodu zdobywano przez znajomych pracujących za granicą lub w Pewexach. Nawet jedno oryginalne ubranie mogło stać się inspiracją do kopiowania przez krawców.

4.Fenomen Pewexu i Baltony-marzenie o zagranicznych rzeczach:

- **Pewex** to sieć sklepów dewizowych w PRL, gdzie za dolary lub bony można było kupić luksusowe produkty niedostępne w zwykłych sklepach. Oferowano tam m.in. markowe ubrania, kosmetyki, elektronikę, artykuły spożywcze i samochody. Był symbolem dostępu do zachodnich dóbr i prestiżu w czasach niedoborów.
- **Baltona** to sieć sklepów w PRL, oferująca towary luksusowe i importowane (żywność, odzież, elektronikę), głównie dla marynarzy i za dewizy. Podobna do Pewexu, ale bardziej skoncentrowana na zaopatrzeniu portowym. Symbol dostępu do dóbr z Zachodu.

Braki odzieży w PRL paradoksalnie rozwinęły w Polakach kreatywność i zaradność, co do dziś budzi sentyment i podziw. Wiele osób wspomina ten okres jako czas, w którym „z niczego robiło się coś”, a pomysłowość i rękodzieło stanowiły sposób na wyrażenie indywidualności w szarej rzeczywistości.